

Polityka akcyzowa?

Jarek Neneman

neneman@uni.lodz.pl

Warszawa 2019

Polityka akcyzowa

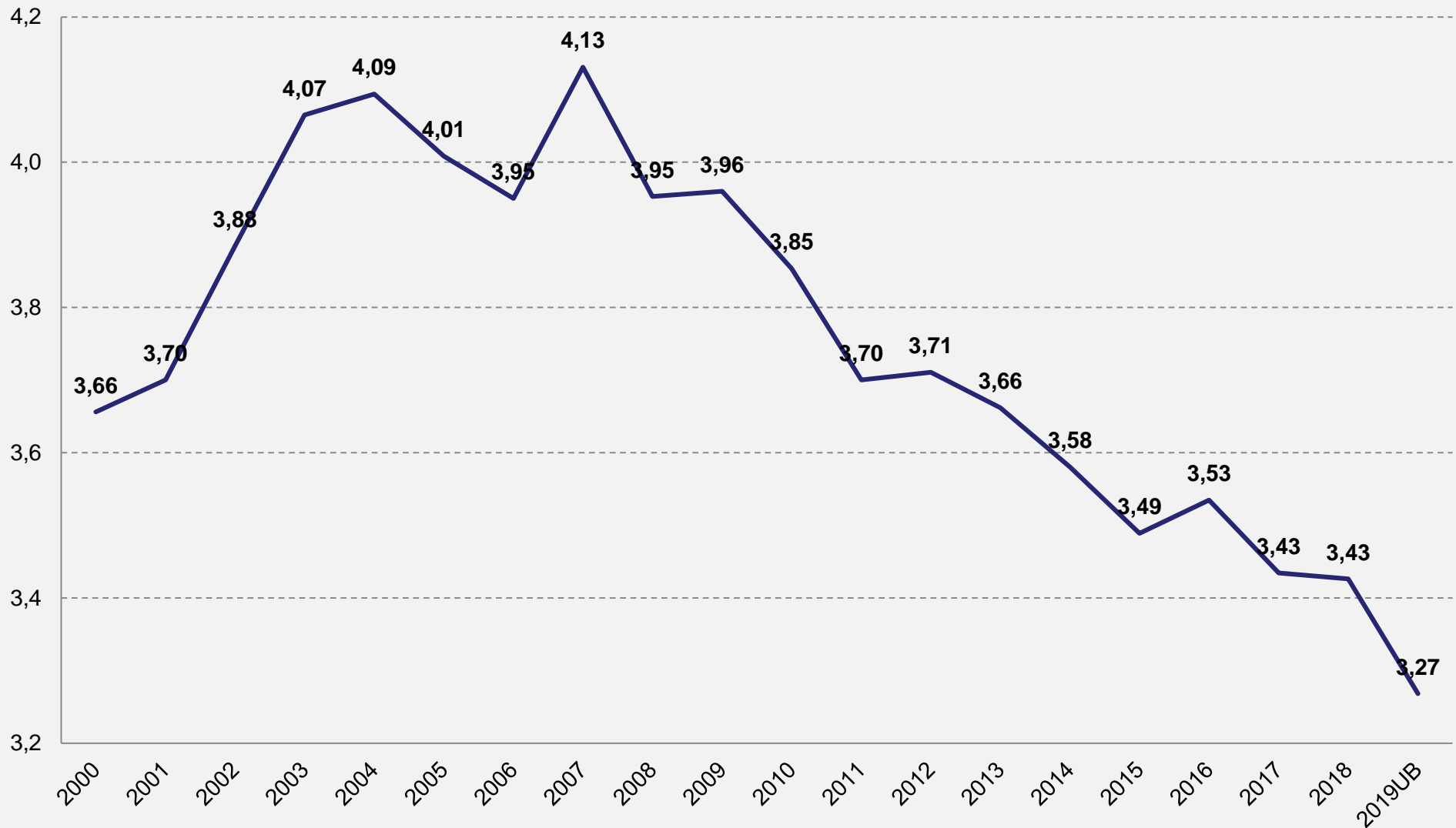
Jak prowadzić politykę akcyzową?

- Akcyza – podatek od grzechu, więc ostrożnie z krytyką poprzez krzywą Laffera
- Podatek kwotowy (z częściowym wyjątkiem dla papierosów, oraz całkowitym dla aut) – nie rośnie automatycznie z inflacją

Polityka akcyzowa

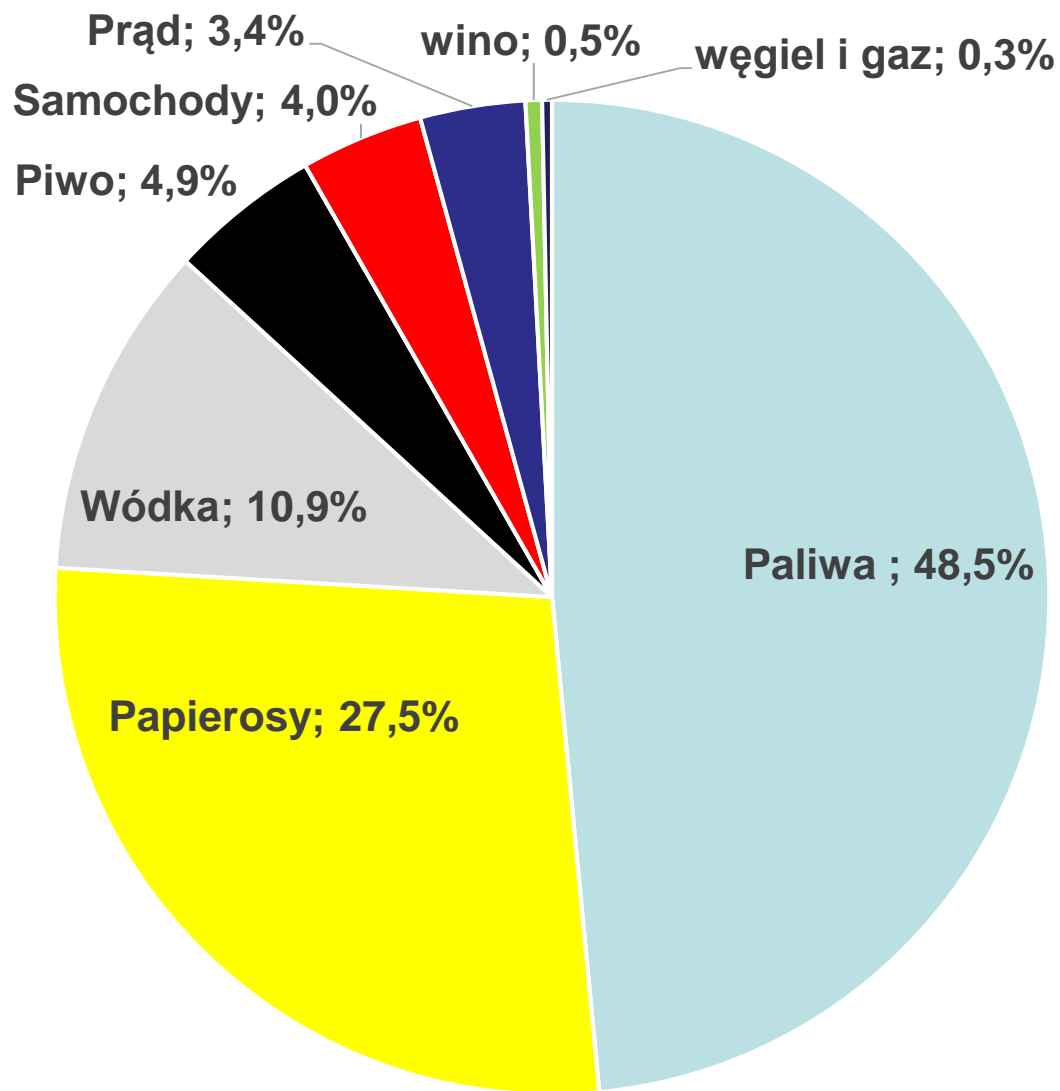
Gdzie jesteśmy?

Share of excise revenue in GDP

Polityka akcyzowa

Struktura dochodów akcyzowych w 2018

Polityka akcyzowa

Co opodatkować akcyzą?

- *Sin goods* (picie, papierosy, paliwa)
- Harmonizacja w UE (j.w.)
- Negatywne efekty zewnętrzne plus niska elastyczność

Polityka akcyzowa

Jak wysokie mają być stawki akcyzy?

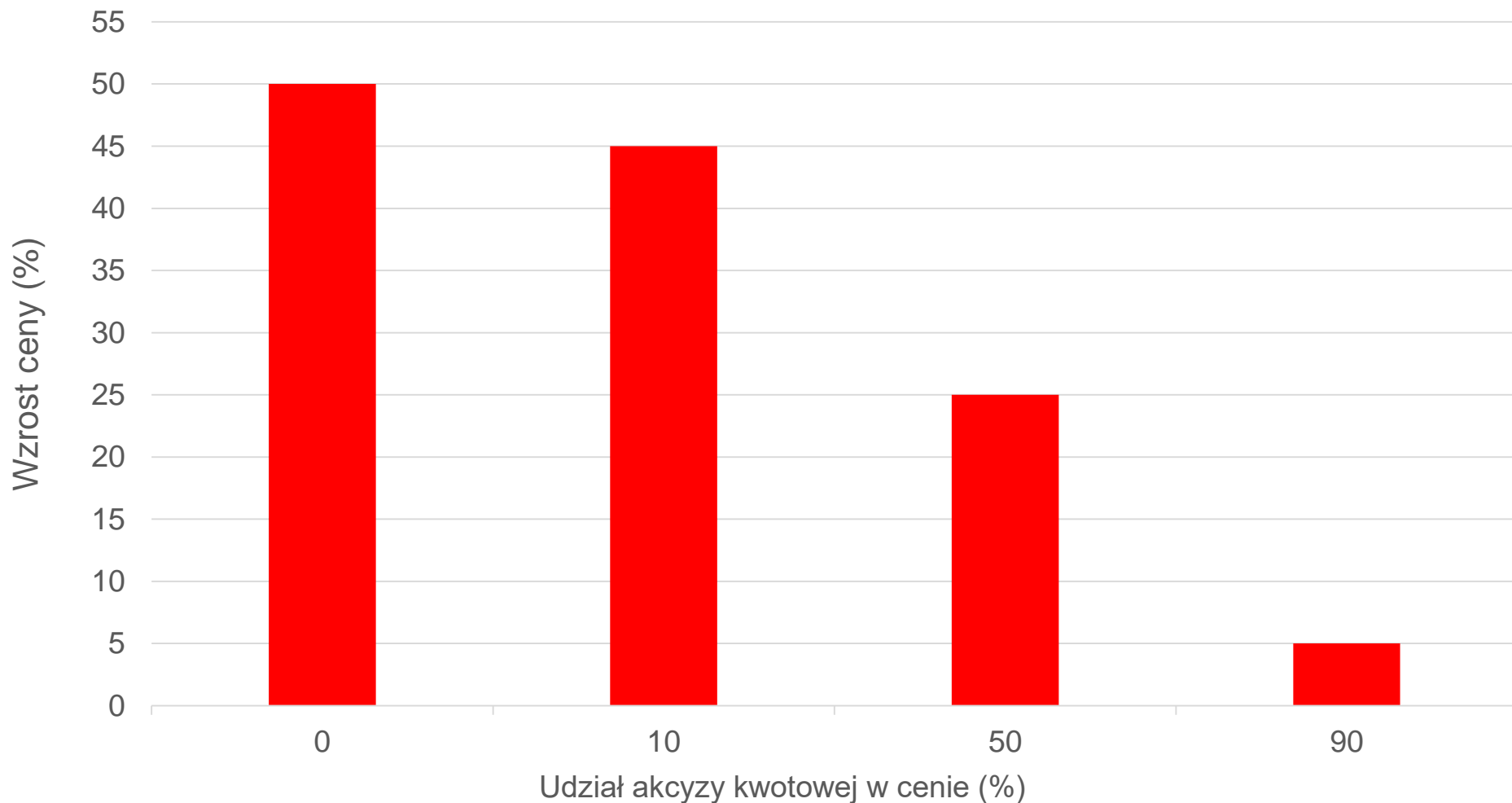
- Dochody budżetowe
- Internalizacja efektów zewnętrznych
- Minima unijne

Czy i jak różnicować stawki na podobne wyroby?

Polityka akcyzowa

Czy trzeba podnosić stawki akcyzy?

Wpływ udział akcyzy w cenie na wzrost ceny przy inflacji 50%

Polityka akcyzowa

Czy trzeba podnosić stawki akcyzy?

- Jeśli tak, to jak?
 - Uznaniowo?
 - Według zasad?
 - Mapa drogowa (ustawowa / nieustawowa)
 - inflacja
 - nominalny PKB
 - wynagrodzenie (średnie/mediana/minimalne)
 - inny parametr

Dla biznesu kluczowa jest:

PRZEWIDYWALNOŚĆ!

Polityka akcyzowa

Jak podnosić stawki akcyzy?

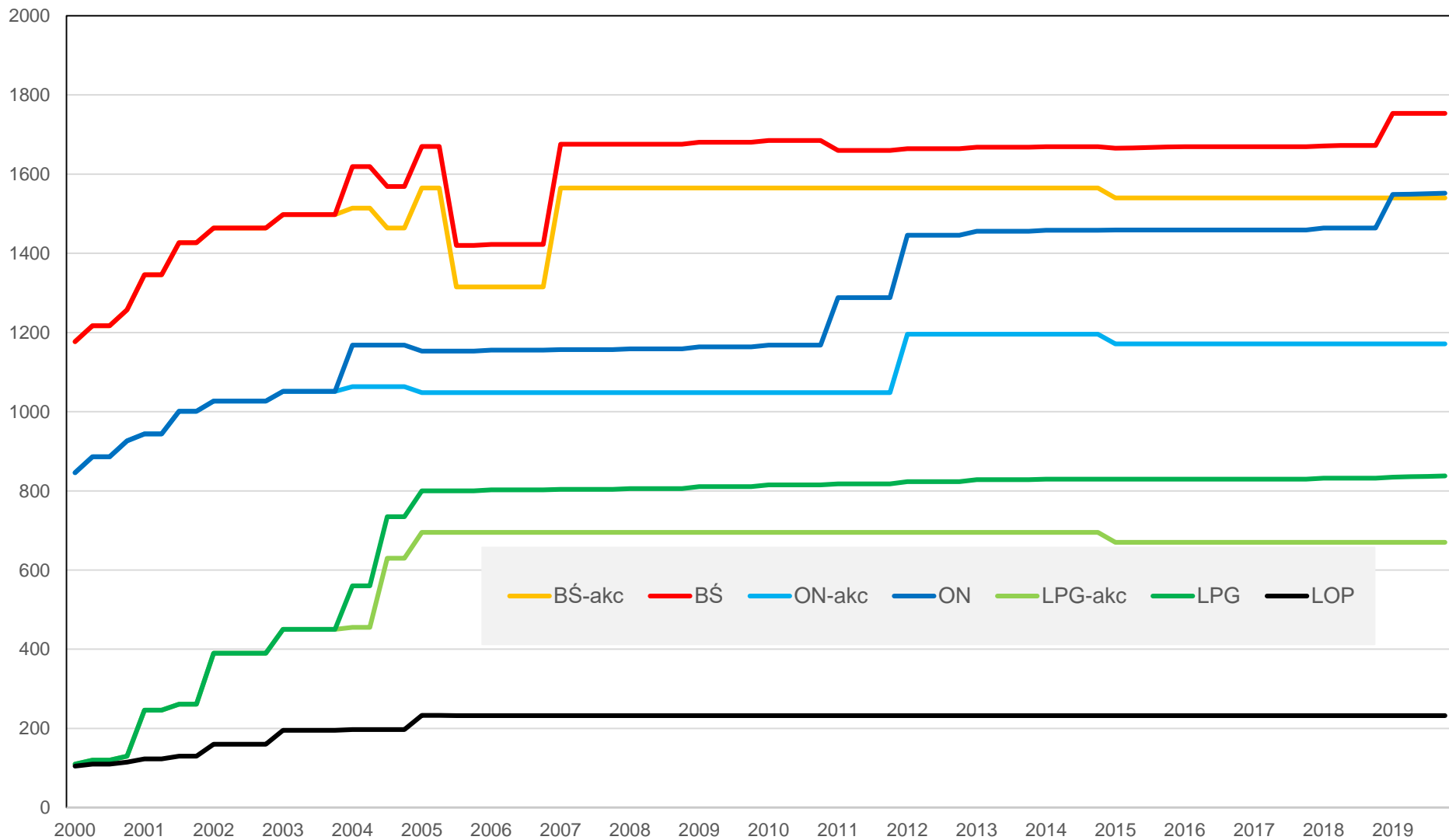
- Często, ale niewiele
- Rzadko, ale znacznie

Biznes preferuje małe podwyżki

Dla polityków każda podwyżka to koszt polityczny

Polityka akcyzowa

Stawki akcyzy na paliwa w PLN

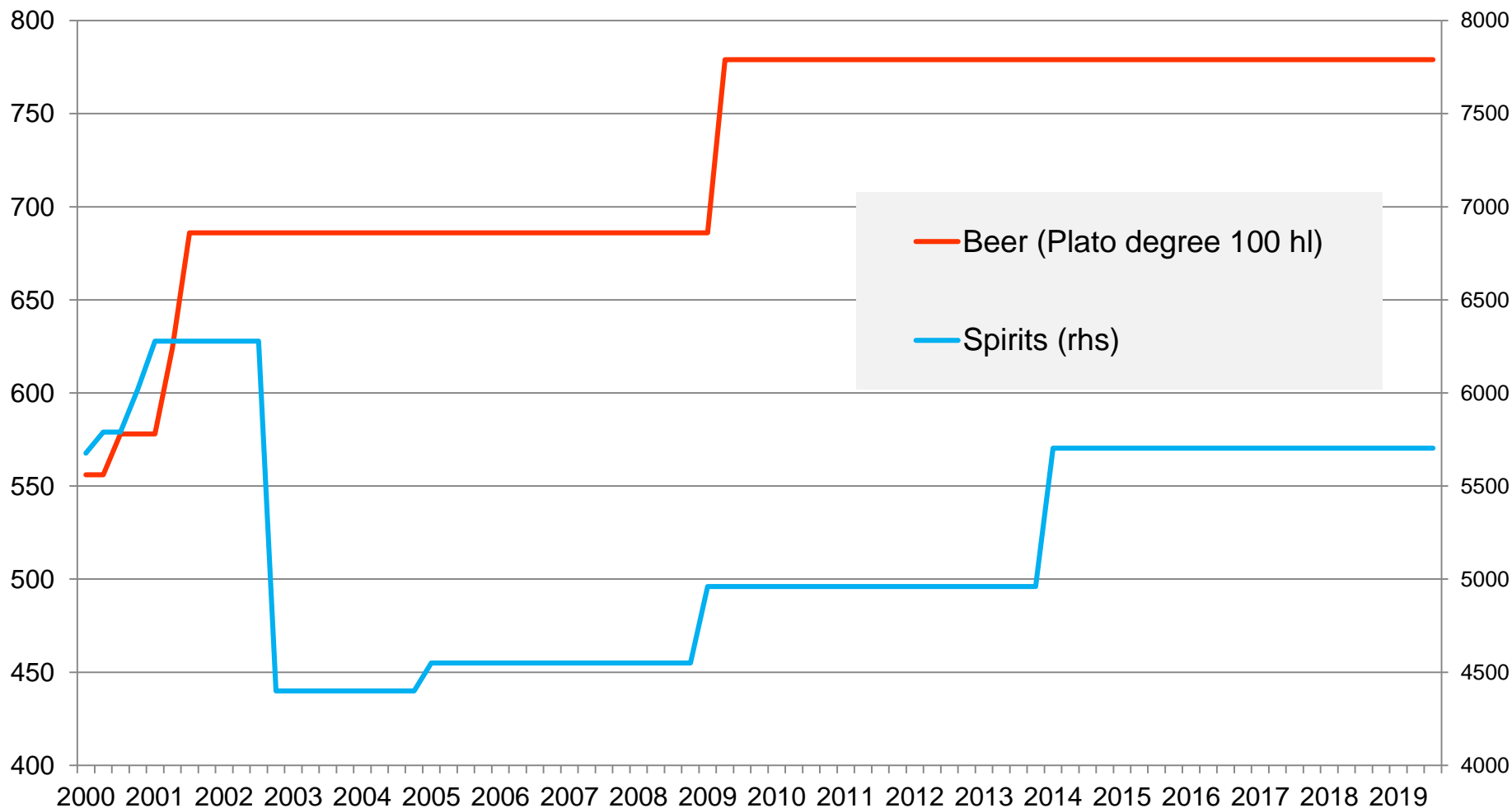
Polityka akcyzowa

Paliwa

- Akcyza powiązana z CO₂ czy może z kalorycznością?
- Jaka relacja akcyzy na:
 - ON i benzynę
 - ON i LOP
 - Benzynę i LPG
 - Węgiel, gaz i LOP
- Relacja akcyz, czy relacja cen?
- Alternatywa dla opodatkowania paliw używanych w transporcie
- Czy zwolnienie z akcyzy węgla na cele opałowe ma sens?

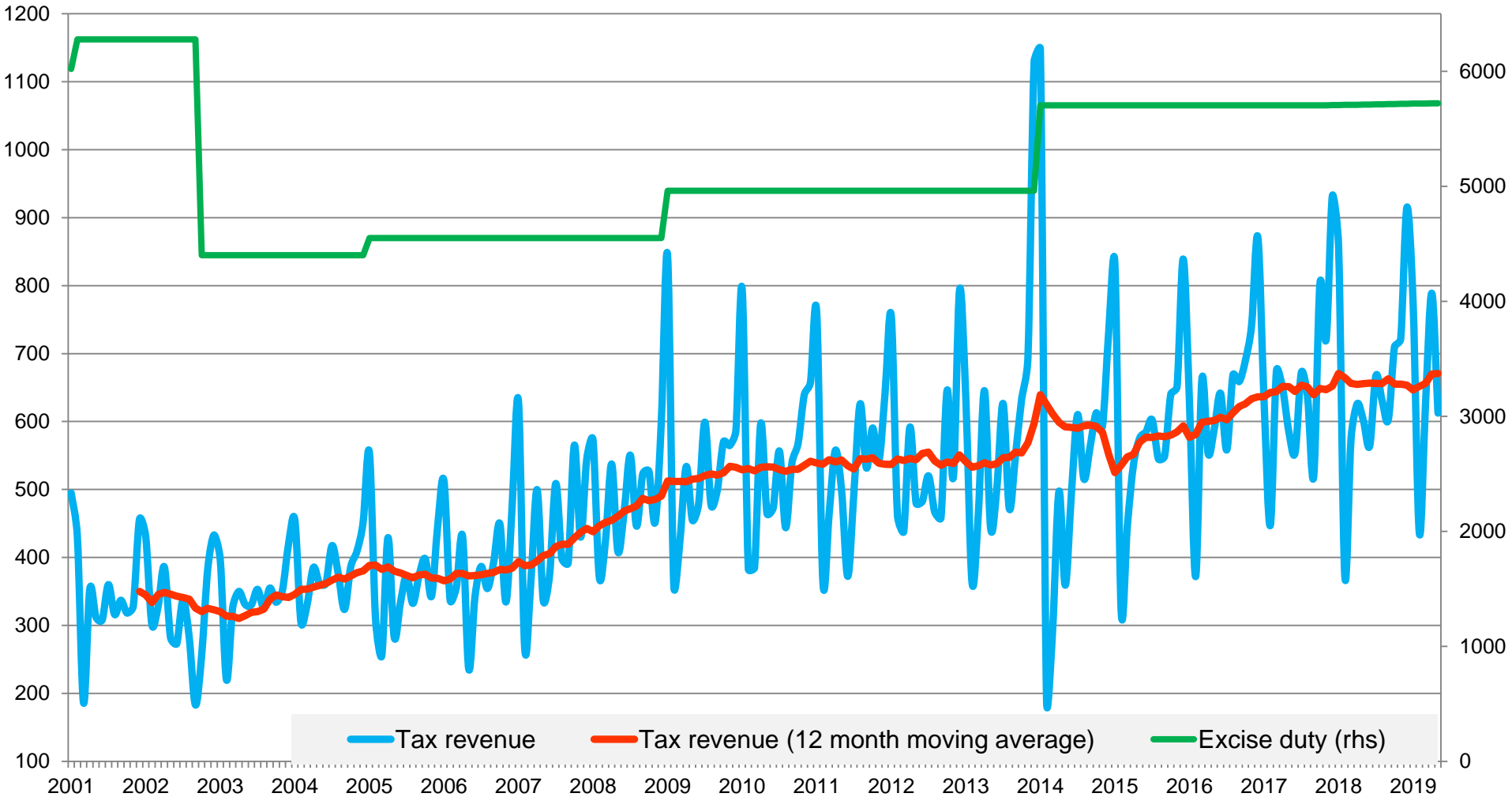
Polityka akcyzowa

Stawki akcyzy na wyroby spirytusowe (prawa oś) i piwo (lewa oś)

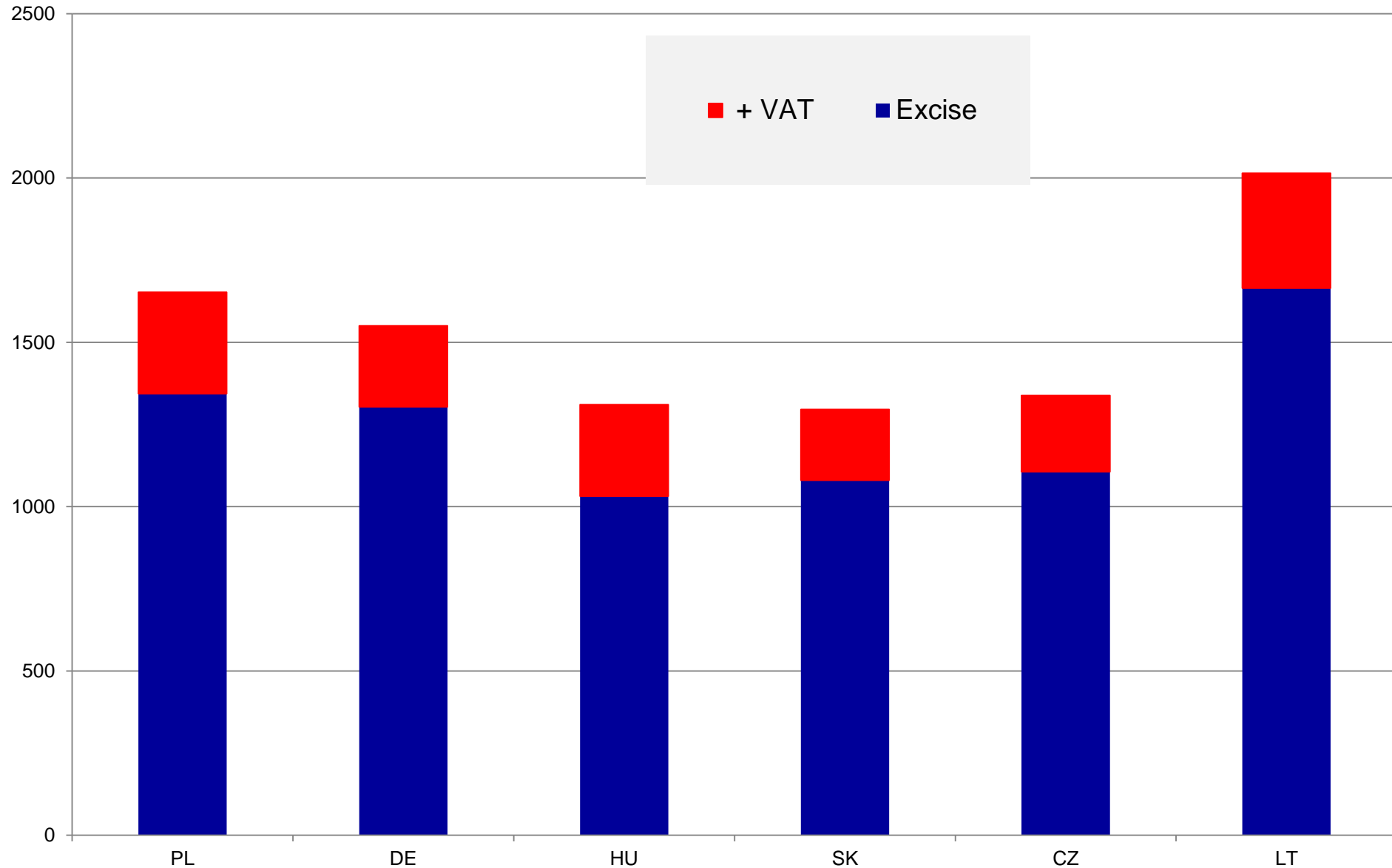
Polityka akcyzowa

Wyroby spirytusowe – stawki (p) i dochody (l) (mln PLN)

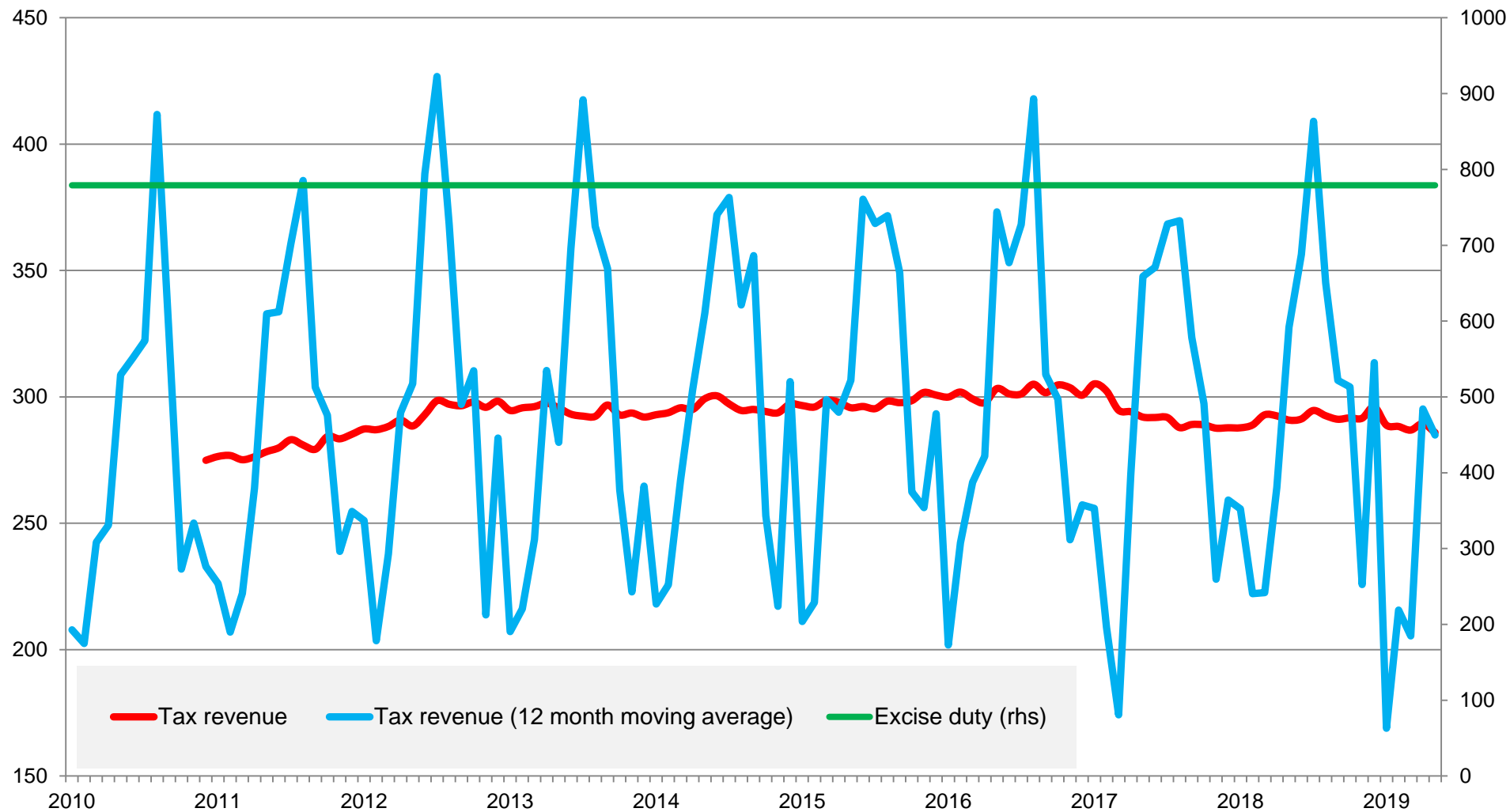
Polityka akcyzowa

Stawki akcyzy na wyroby spirytusowe (€, 2019)

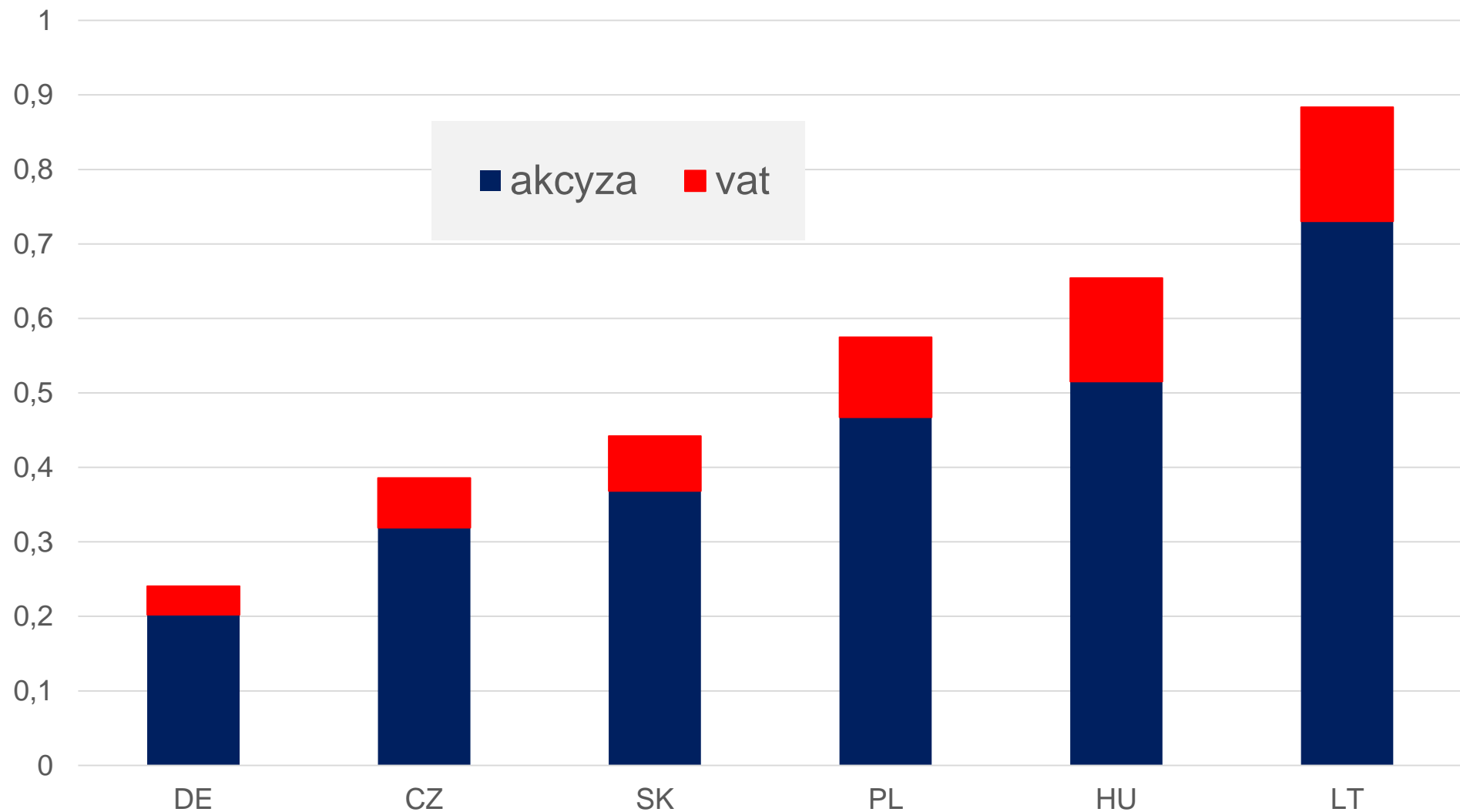
Polityka akcyzowa

Piwo – stawki (p) i dochody (I) (mln PLN)

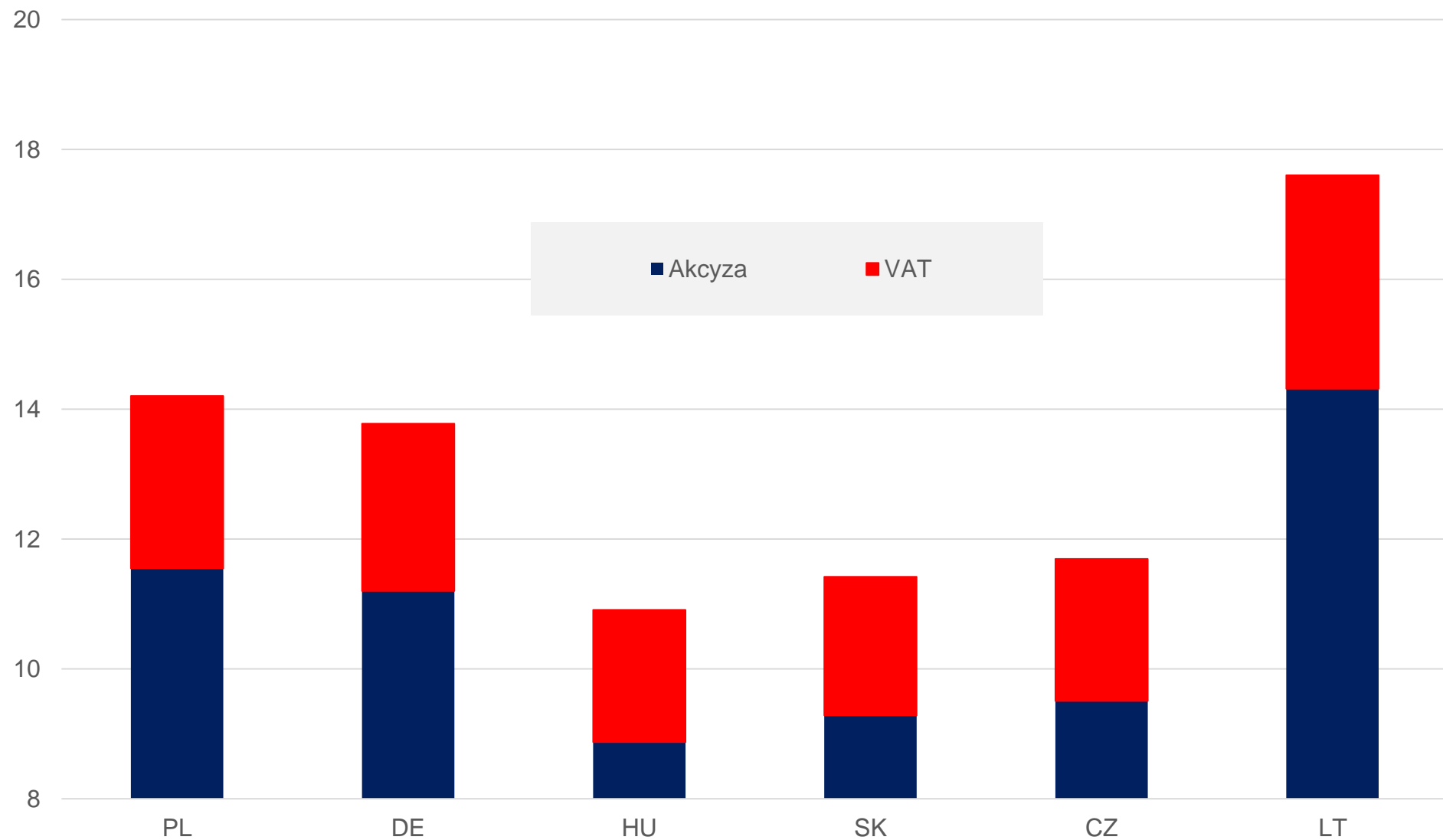
Polityka akcyzowa

Akcyza w butelce piwa 12 Blg (pIn 2019)

Polityka akcyzowa

Akcyza w butelce wódki 40% (pln 2019)

Polityka akcyzowa

Alkohole

- Jaka relacja akcyz różnych typów alkoholi?
- Jaka podstawa opodatkowania?

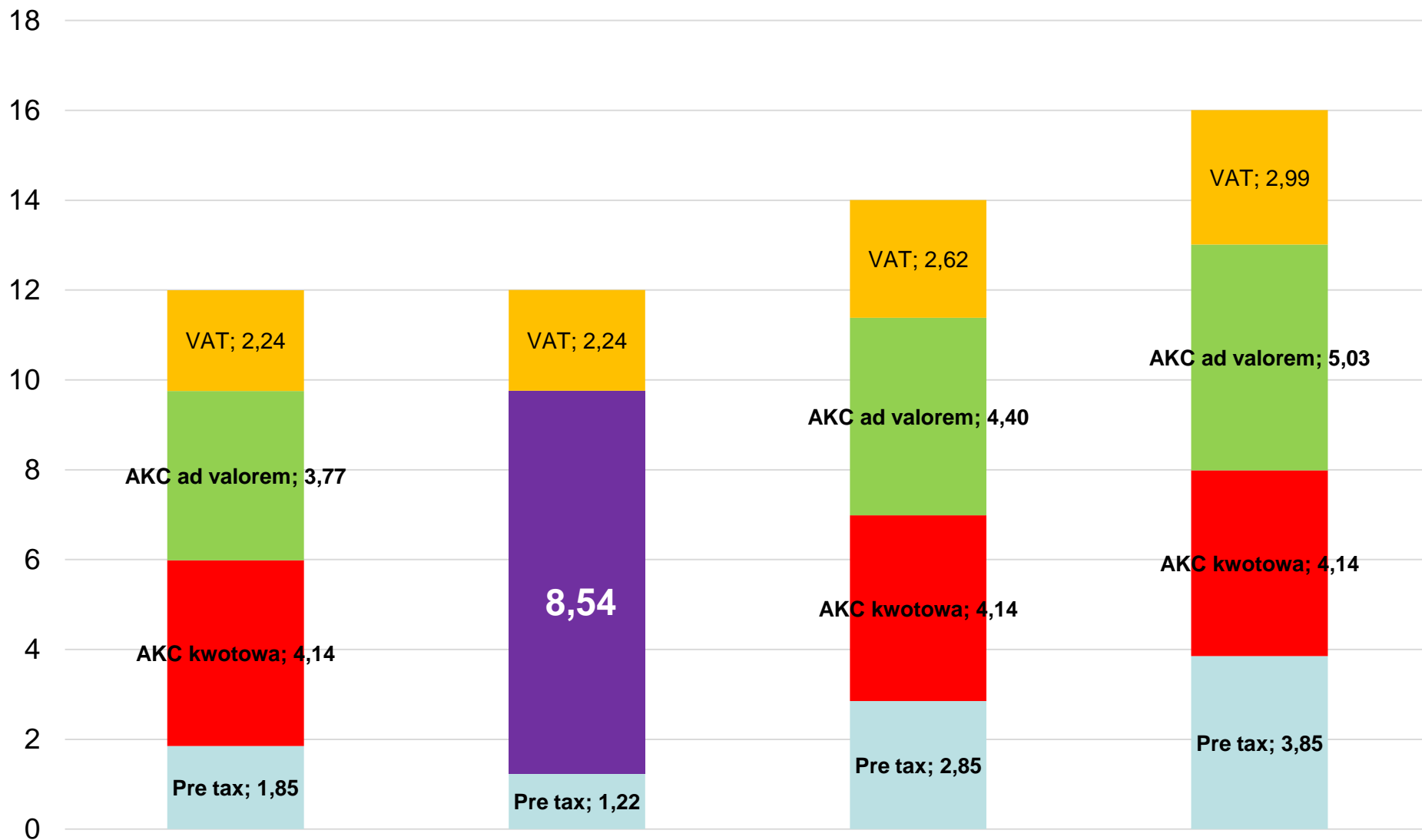
Polityka akcyzowa

Opodatkowanie papierosów

- System bardzo skomplikowany: część kwotowa i *ad valorem* liczona od ceny detalicznej

Polityka akcyzowa

Co składa się na cenę paczki papierosów?
(minimalna akcyza na poziomie WAP=14 zł)

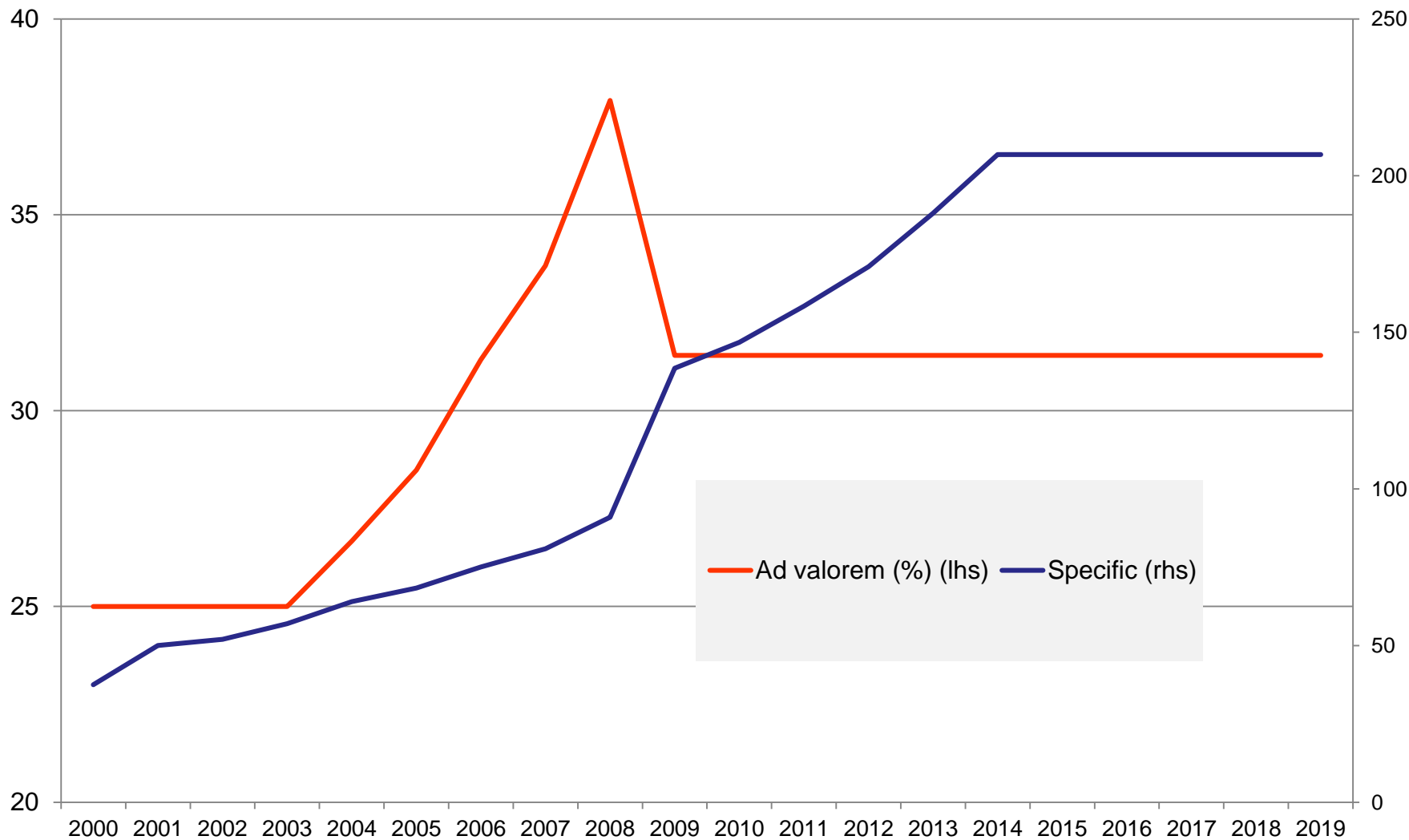
Polityka akcyzowa

Opodatkowanie papierosów – stawka kwotowa i *ad valorem*

	Kwotowa	Ad valorem
Łatwość administrowania	+	
Stabilność dochodów	+	
Nadażanie za inflacją		+
Konkurencyjność branży	?	
Ochrona producentów krajowych		?
Jakość produktu	+	
Efekty zewnętrzne	+	

Polityka akcyzowa

Papierosy: stawki kwotowe (PLN na 1000) i ad valorem (%)

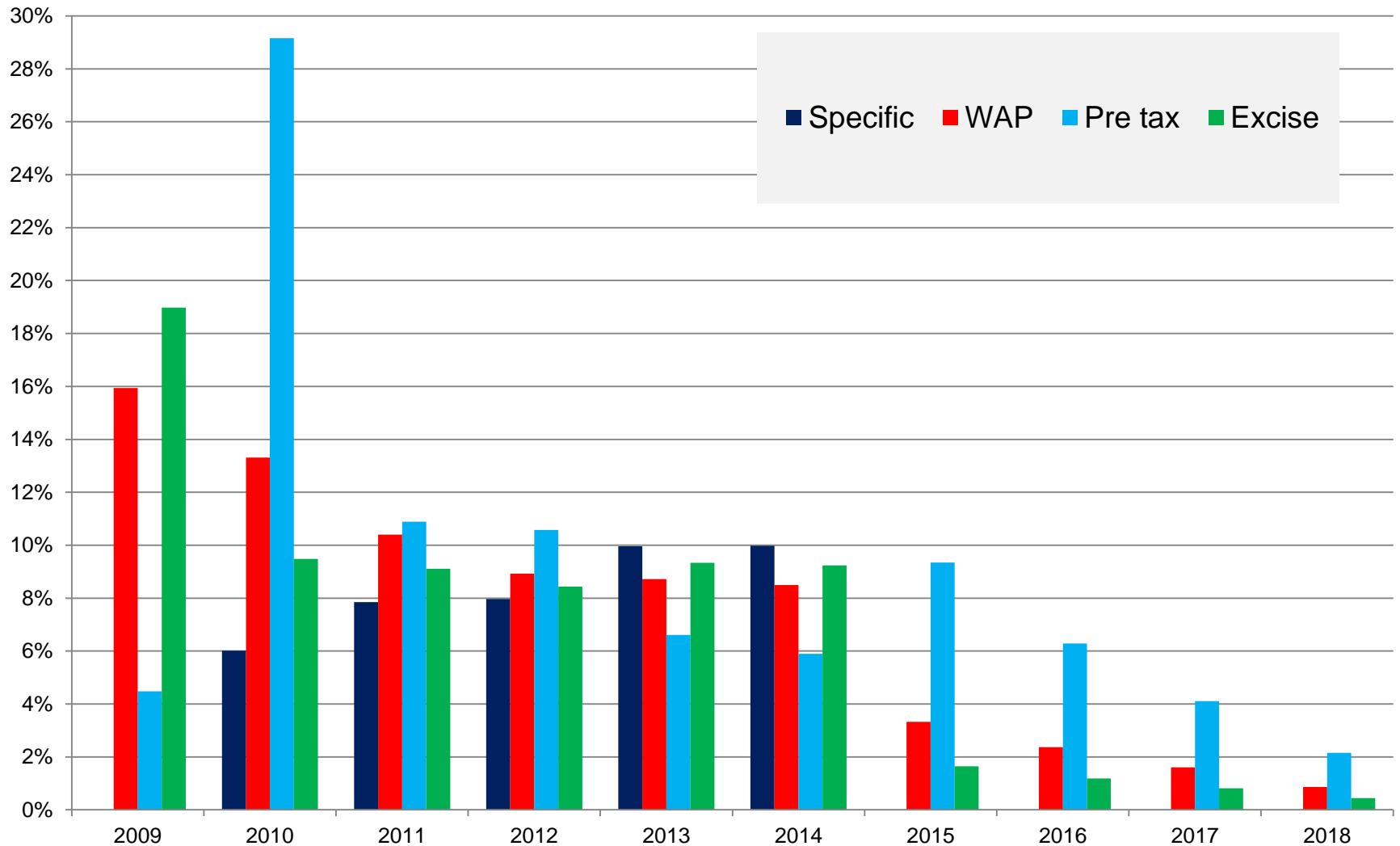
Polityka akcyzowa

Opodatkowanie papierosów

- Dostosowanie do nowej minimalnej stawki (z €60 do €90 akcyzy z 1000 papierosów) – derogacja do 2017
- Zapowiedź podwyżek corocznych o 5%...
... tymczasem życie napisało inny scenariusz

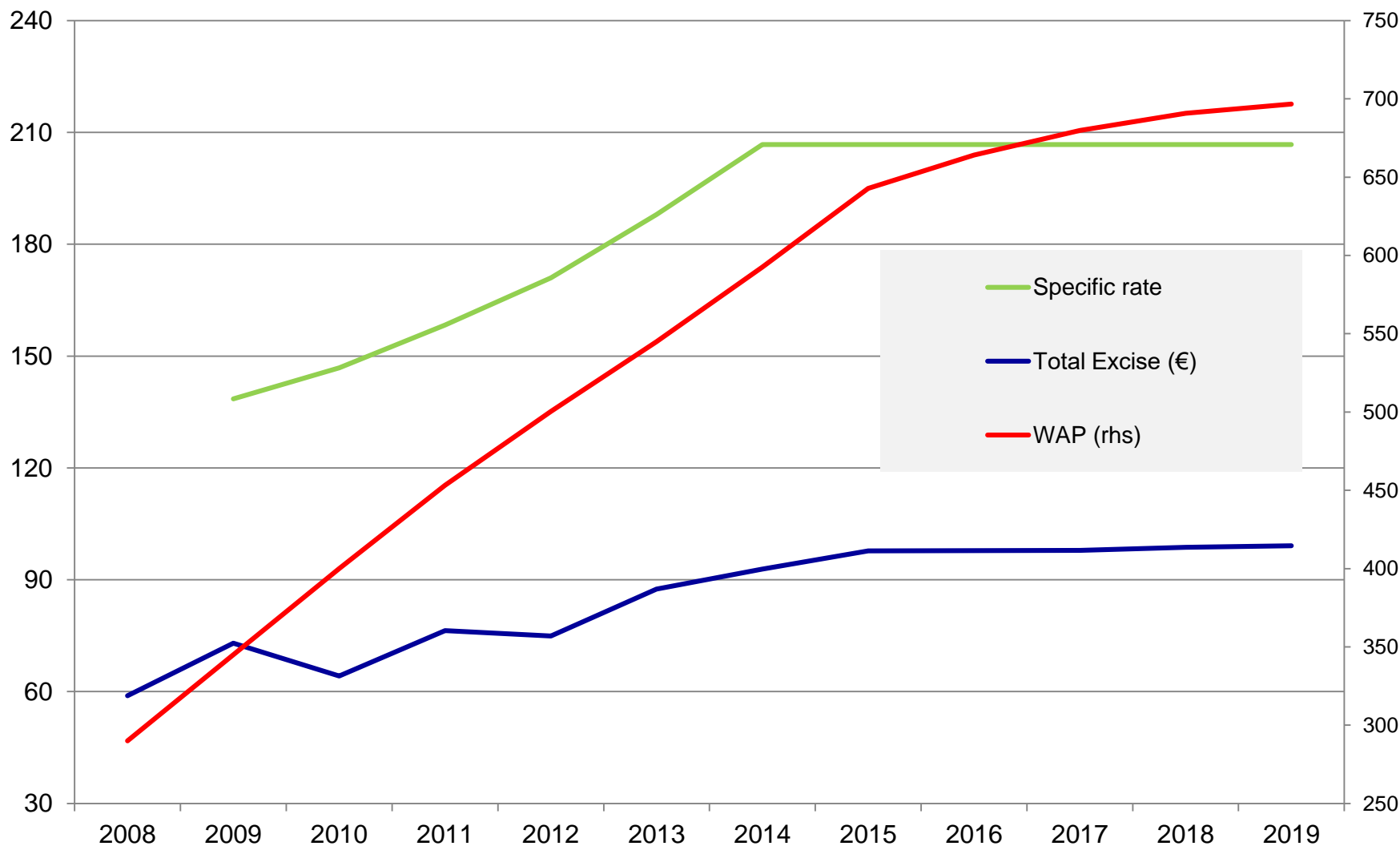
Polityka akcyzowa

Papierosy: dynamika akcyzy i cen

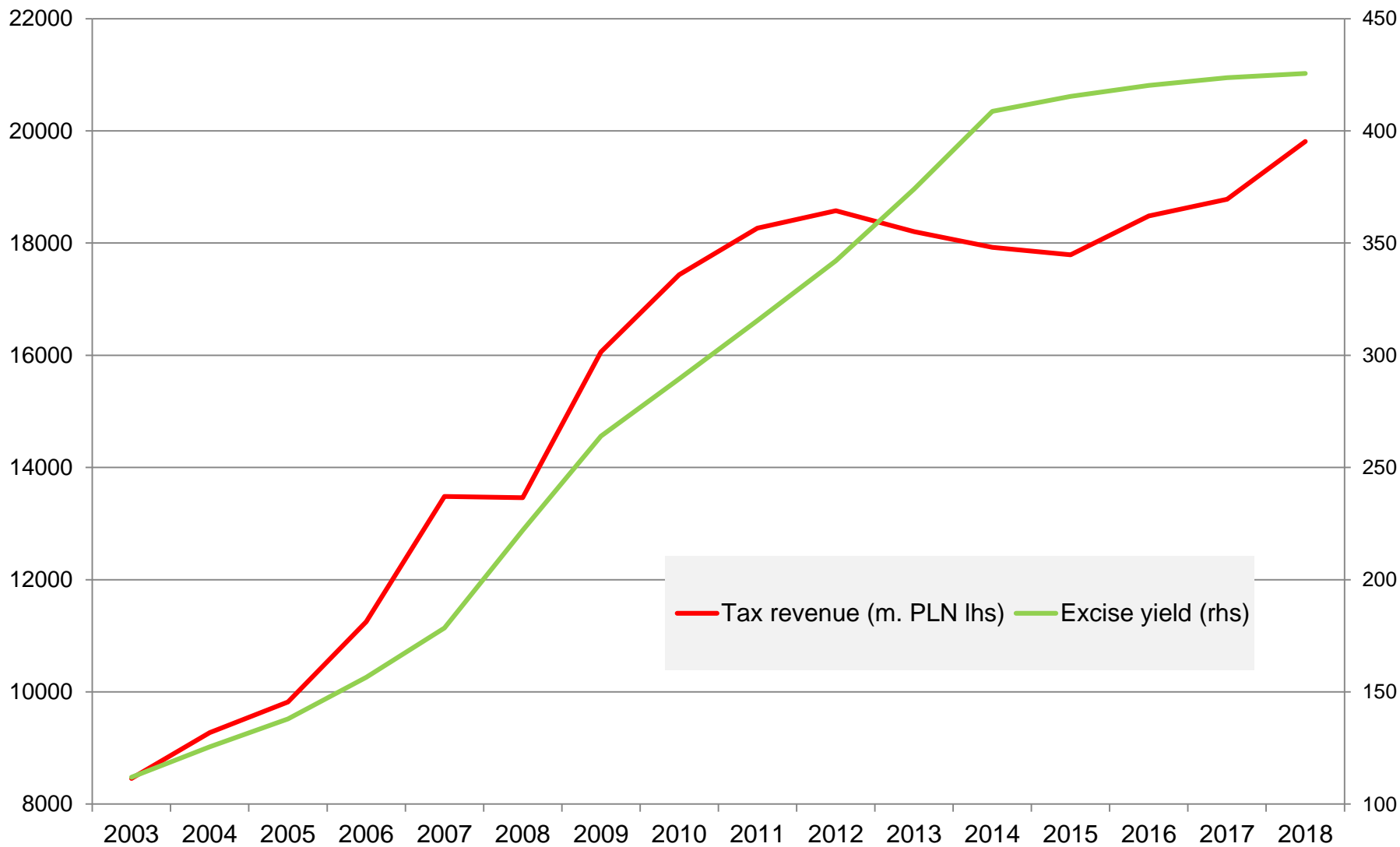
Polityka akcyzowa

Papierosy: stawka kwotowa, dochód akcyzowy i średnia cena

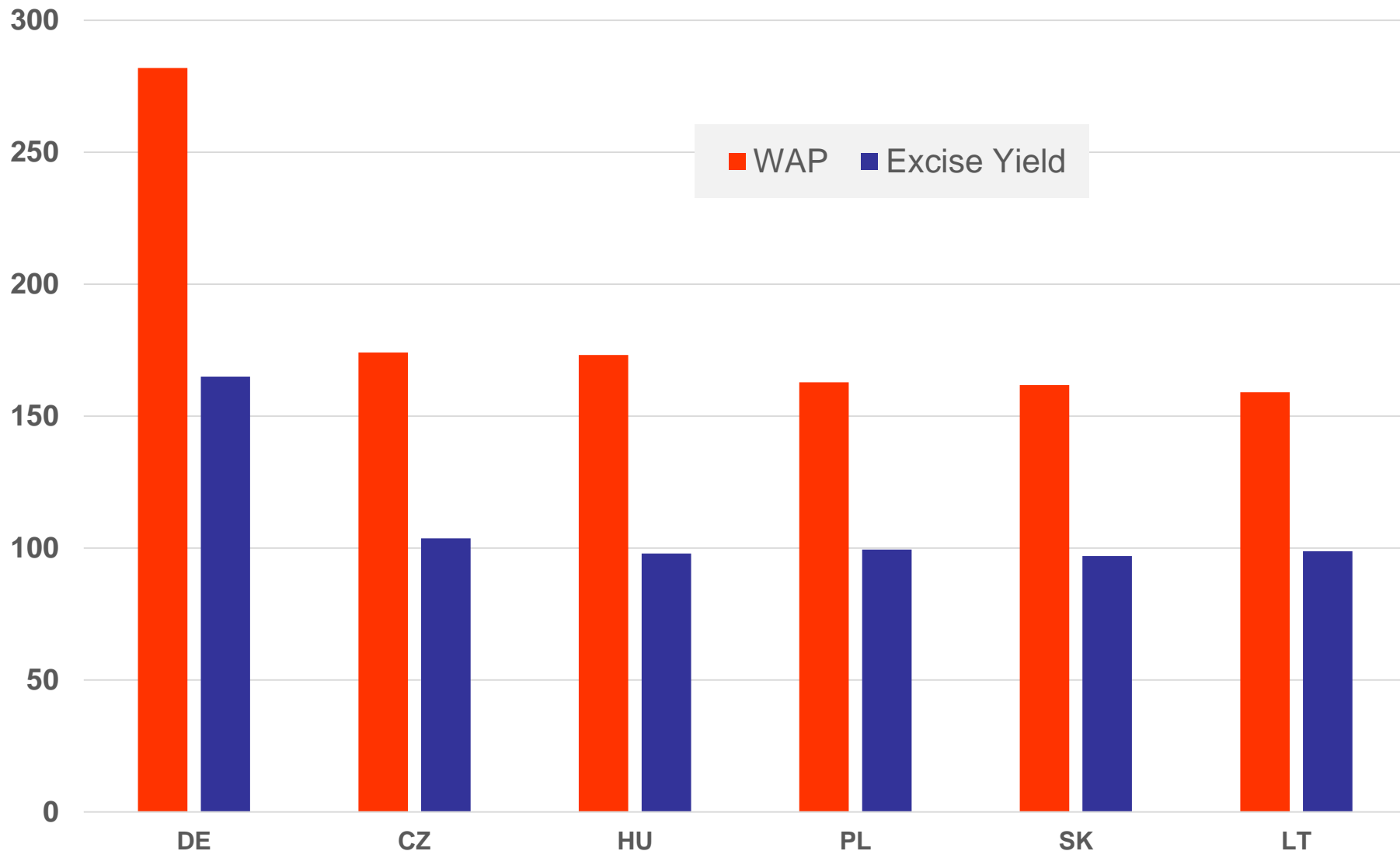
Polityka akcyzowa

Papierosy – dochód akcyzowy (PLN) przychód (m. PLN)

Polityka akcyzowa

Średnia cena i dochód z akcyzy (€, 1000 sztuk, 2018)

Polityka akcyzowa

➤ Jak podnosić akcyzę na papierosy

Konsekwencje wzrostu podatku lub ceny producenta (pre tax) o 3%

	pre tax	obie stawki	pre tax i obie stawki	pre tax i kwotowa
Zmiana wysokości akcyzy	2,08%	4,97%	5,64%	2,96%
Zmiana ceny	1,22%	3,71%	4,98%	2,99%

Polityka akcyzowa

- Czy i jak opodatkować alternatywy dla papierosów?

Polityka akcyzowa

☐ Energia elektryczna

- Obniżka stawek:
 - dla energochłonnych - częściowa
 - dla wybranych branż – zniesienie akcyzy

☐ Akcyza na samochody

- Stawki: 3,1% i 18,6% (powyżej 2000 cm²)
- Propozycja: kwota (w zależności od pojemności silnika i roku produkcji lub normy euro (przedziały))

Polityka akcyzowa

- Nadal nie ma wizji czego chcemy od akcyzy
- Nadal nie ma dialogu z naukowcami i innymi resortami
- Nie toczy się dialog z przemysłem na ten temat (?)
- Zmiany ad hoc
- Na co jeszcze warto nałożyć akcyzę?

Polityka akcyzowa

Dziękuję za uwagę